

L'extermini del peix blau al litoral ebrenc

Els pescadors en culpen la superpoblació de tonyines, les granges d'engreix i la falta de plàncton

L'Ametlla de Mar Paula Pedrero

El peix blau pràcticament ha desaparegut de la costa ebrenc, a excepció de la tonyina que, per contra, és considerada "una plaga" per a molts pescadors. Esta situació ha posat en perill la flota d'encerclament, una pràctica molt residual, gairebé extingida a l'Ebre. L'any 2010 hi havia set embarcacions de la llum dedicades a la pesca de peix blau a l'Ametlla de Mar, però totes van acabar marxant a Tarragona per falta de peix. Avui tan sols queden dos barques d'encerclament caleres i pràcticament no poden subsistir. **"Abans tothom volia venir a pescar al golf de Sant Jordi, donava molt de peix. Però ara ja no queda peix blau, hi ha hagut un extermini"**, explica Miquel Brull, president de la confraria de pescadors de l'Ametlla de Mar i armador.

La realitat ebrenc, però, no dista molt de la situació de la costa tarragonina ni de la catalana: la crisi de captures de peix blau és una problemàtica endèmica al Mediterrani. L'any 1999 a la província de Tarragona hi havia quaranta barques d'encerclament entre Tarragona, Cambrils i l'Ametlla, una de les flotes més importants de la Mediterrània. Ara tan sols en queden nou. En els últims anys, entre el 2018 i el 2020, la flota ha vist caure les captures de peix blau un 64% i la facturació, un 61%.

Però quines són les causes que expliquen el descens de peix blau? Brull defensa que en el cas de l'Ametlla, no s'explica per la sobrepesca. **"Com pot ser que a un calador com el de les Terres de l'Ebre no es recupere si**

pràcticament no s'hi pesca des de fa deu anys i hem arribat pràcticament a la desaparició de la flota d'encerclament?".

UN SUPERDEPREDADOR Segons els pescadors, un dels factors que explicaria la falta de peix blau és la superpoblació de tonyines. Este superdepredador s'alimenta de tota mena de peixos i crustacis, i **"ha fet alterar tota la cadena tròfica de l'oceà"**. Tot i que no se'n tenen xifres, els pescadors denuncien que la població de tonyina està descontrolada i que s'ha convertit pràcticament en una plaga. **"N'hi ha tot l'any i a totes les profunditats, fins i tot a la costa, i és que, a falta d'aliment, s'ha adaptat a nous hàbitats"**, assenyalen.

Als voltants de l'any 2000 la tonyina era una espècie en perill d'extinció i el 2006 es va posar en marxa el Pla de recuperació plurianual de la tonyina roja a l'Atlàntic Oriental i el Mediterrani, impulsat per la Comissió Internacional per a la Conservació de la Tonyina de l'Atlàntic (ICCAT). **"Este pla, però, no va anar acompanyat d'una mirada àmplia que preveís les altres espècies del medi marí"**, denuncia Brull.

Avui, les mesures destinades a la gestió i seguiment d'esta espècie continuen i els pescadors de la llum denuncien que s'ha privatitzat el sector: les flotes tonyinaires són les úniques que poden pescar este peix, complint unes determinades quotes. Segons els pescadors tarragonins, caldria incrementar estes quotes perquè **"sobren el 70% de les tonyines"** de la costa mediterrània occidental. Una altra demanda que fan és poder

Imatge d'arxiu de la llotja de l'Ametlla de Mar.

donar una sortida als túnids que capturen accidentalment i que, sovint, a més els estripen les xarxes. Ara estan obligats a retornar les tonyines a l'aigua -vives o mortes- i ni tan sols poden quedar-se-les per a consum propi. **"Proposem que totes les barques puguin pescar la tonyina, sempre de forma ordenada i sostenible. Això ajudaria l'economia d'estes empreses i reduiria la població de tonyines"**, justifica Brull.

GRANGES D'ENGREIX Els pescadors de l'Ametlla, a més, sospiten que les granges d'engreix de tonyina tenen un efecte sobre la població de peix blau del litoral ebrenc. Este fet explicaria per què el 2020 va ser un molt bon any per a la pesca de peix blau. **"El temporal Glòria va matar les tonyines de les granges de Bafegó i durant bastants mesos el peix blau va tornar a casa seua i el golf tornava a estar ple. Les barques d'encerclament vam poder pescar en zones on feia uns deu anys que no hi havia peix"**, detalla Brull.

Davant les queixes del sector l'any passat la Generalitat va iniciar un es-

tudi per a investigar l'impacte d'estes granges en les altres espècies de peix blau. Els pescadors d'encerclament van recollir informació i fotografies de la superpoblació de tonyines i la van enviar al Departament d'Agricultura, que al seu torn va traslladar la demanda a Madrid. Brull assegura que científics del CSIC van confirmar la hipotètica correlació i van demostrar que el peix blau és capaç de percebre el perill i advertir quan hi ha una gran concentració de depredadors a la zona. Això explicaria que estes espècies marxessin de la zona del golf de Sant Jordi per l'àmplia presència de túnids en captivitat.

No obstant això, de moment l'estudi no s'ha traduït en cap canvi ni acció compensatòria i tampoc s'han flexibilitzat les mesures de protecció de la tonyina. El sector acusa l'administració de posar-se al costat d'aquells científics i grups ecologistes que "sobrepoteixen" la tonyina en considerar-la una espècie en perill d'extinció, tot i que asseguren que ja fa temps que ho ha deixat de ser.

Segons alerta Agustí Rillo, president de l'associació d'armadors de

l'encerclament de la demarcació, el futur del sector del peix blau està abocat al **"desastre total"**.

LA CADENA ALIMENTÀRIA DE L'OCEÀ Els pescadors avisen que el problema no es limita només a la pesca de l'encerclament. **"El tresmall ja gairebé ha desaparegut de la costa i després li tocarà a l'arrossegament, que si subsistix és principalment per la gamba"**, avisa Rillo en declaracions a l'ACN. **"Agafen quatre maires de res, i de lluç i d'altre peix blanc gairebé no se'n troba. Les tonyines mengen tota mena de peix i arribarà un moment que no n'hi haurà per a ningú"**, lamenta el president dels armadors.

A més, la Confraria de Pescadors de Tarragona censura que la Comissió Europea promogui una reducció dels dies hàbils de la pesca d'arrossegament. Des de Catalunya, però, s'ha plantejat una proposta per a tancar temporalment divuit zones del litoral que sumen una superfície d'uns 400 quilòmetres quadrats i prohibir-hi la pesca del rap, el lluç, la gamba o l'escamarlà, amb l'objectiu de facilitar la recuperació d'estes espècies i la regeneració del fons marí.

D'altra banda, el canvi climàtic i la contaminació també són factors que preocupen enormement el sector, que apunta a la falta de plàncton del mar com una causa determinant en la falta de peix blau. En este sentit, Brull critica les mesures que s'han pres fins al moment, que tan sols se centren en **"posar traves als pescadors"** en el control de la pesca, i no en **"les causes reals d'esta problemàtica"**. **"Al mar falta menjar i el peix no acaba de créixer. La culpa de la falta de plàncton no la tenim els pescadors, sinó la contaminació del riu"**, sentència.